

Dagpengesystemet

I dette faktaark præsenteres resultaterne af en survey om dagpengesystemet gennemført af Epinion for DeFacto i september/oktober 2014. Der er 1.066, der har besvaret undersøgelsen. Målgruppen for undersøgelsen er beskæftigede og ledige ekskl. selvstændige. Resultaterne offentliggøres i DeFacto den 3. december 2014.

Indhold

Hovedresultater.....	2
Om undersøgelsen.....	2
Medlemskab af en a-kasse	2
Efterlønsordning.....	4
Lønforsikring.....	4
Opsparing i tilfælde af ledighed	5
Udbredt tilfredshed med a-kasserne.	5
Obligatorisk medlemskab.....	6
Det solidariske dagpengesystem	7
Dagpenge til nyuddannede	11
Supplerende dagpenge.....	12
Frygt for afskedigelse	13
Vismandsrapporten oktober 2014	13

Hovedresultater

- Der er i den danske befolkning markant opbakning til det solidariske A-kassesystem og stor tilfredshed med A-kasserne. 84 % af de beskæftigede danskere angiver, at de er medlem af en A-kasse. Meget få overvejer at melde sig ud (6 %).
- Det er især sikkerheden for økonomisk støtte ved ledighed, der er altafgørende vigtig for danskernes medlemskab af A-kasserne. A-kassesystemet er dermed det centrale security-ben i den berømmede danske model.
- Undersøgelsen dokumenterer dog samtidigt, at danskerne ønsker væsentlige ændringer af det nuværende A-kassesystem. Der ønskes større fleksibilitet og flere individuelle valgmuligheder.

Spørgsmål vedrørende indhold kan rettes til: Arbejdsmarkedspolitisk chef i Djøf Lars Munck på lmu@djoef.dk/ 33 95 99 08

Spørgsmål vedrørende metode kan rettes til: Chefkonsulent i Djøf Kathrine Marie Skou Brandt på kab@djoef.dk/33 95 98 66

Om undersøgelsen

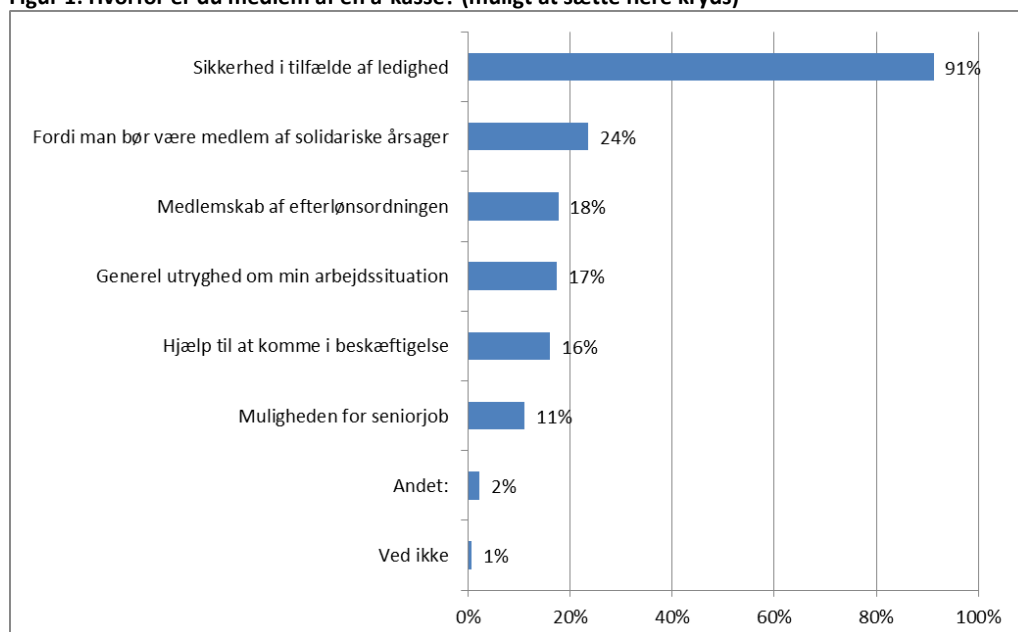
I undersøgelsen er der blevet spurgt ind til holdningen til dagpengesystemet og til en række forskellige modeller for, hvordan man kan indrette dagpengesystemet i fremtiden. Der er taget udgangspunkt i nogle af de forslag, der har været bragt op i debatten om fremtidens dagpengesystem. Respondenterne er blevet bedt om at tage stilling til forskellige alternativer. Det er komplicerede spørgsmål at skulle forholde sig til. Derfor er der spurgt på en relativt simpel måde, så det har været muligt at svare uden at have et stort forhåndskendskab til dagpengesystemet. Spørgsmålene har været suppleret af en række hjælpe tekster, der har givet en vis baggrundsviden inden besvarelsen.

Medlemskab af en a-kasse

84 procent er medlem af en a-kasse, mens 16 procent ikke er medlem af en a-kasse .

Den altoverskyggende årsag til at være medlem af en a-kasse er 'sikkerhed i tilfælde af ledighed'. Hele 91 procent angiver dette som årsag til deres medlemskab, mens 24 procent svarer 'fordi man bør være medlem af solidariske årsager'. Derudover svarer knap hver femte, at årsagen er medlemskab af efterlønsordningen, generel utryghed om deres arbejdssituation samt hjælp til at komme i beskæftigelse.

Figur 1: Hvorfor er du medlem af en a-kasse? (muligt at sætte flere kryds)

Når der deles op på uddannelse, viser det sig, at der kun er ganske få forskelle i årsagerne til at være medlem af en a-kasse. Gruppen med en erhvervsfaglig uddannelse svarer i højere grad end gruppen med en videregående uddannelse, at muligheden for seniorjob er en årsag til medlemskab (17 procent mod 8 procent). De erhvervsfaglige svarer også i højere grad end gruppen uden en kompetencegivende uddannelse, at de er medlem pga. sikkerhed i tilfælde af ledighed (95 procent mod 86 procent). Det rykker dog ikke ved, at sikkerhed i tilfælde af ledighed er langt den vigtigste årsag for alle grupperne.

Når årsagerne til medlemskab af a-kasser deles op på alder, viser det sig, at jo ældre man er, des oftere har man valgt medlemskab af efterlønsordningen samt muligheden for seniorjob som årsager til medlemskab af a-kasse. Omvendt har de 16-34 årige samt 35-54 årige valgt sikkerhed i tilfælde af ledighed i højere grad end gruppen på 55 år+. Gruppen på 55 år+ har i højere grad valgt svarmuligheden 'fordi man bør være medlem af solidariske årsager' som årsag. Endelig har den yngste gruppe i højere grad valgt 'hjælp til at komme i beskæftigelse'.

Tabel 1: Hvorfor er du medlem af en a-kasse? (muligt at sætte flere kryds) Opdelt på alder.

	16-34 år	35-54 år	55 år+
Medlemskab af efterlønsordningen	3 %	14 %*	54 %*^
Muligheden for seniorjob	3 %	10 %*	27 %*^
Sikkerhed i tilfælde af ledighed	96 %~	93 %~	78 %
Fordi man bør være medlem af solidariske årsager	19 %	22 %	35 %*^
Generel utryghed om min arbejdssituation	21 %	15 %	16 %
Hjælp til at komme i beskæftigelse	24 %^~	13 %	12 %
Andet:	1 %	2 %	3 %
Ved ikke	1 %	1 %	0 %

*Signifikant forskellig fra 16-34 år

^Signifikant forskellig fra 35-54 år

~Signifikant forskellig fra 55 år+

De vigtigste årsager til ikke at være medlem af en a-kasse er, 'jeg forventer ikke at blive ledig' (27 procent) samt 'jeg forventer hurtigt at kunne finde et job, der giver mig mere end dagpengesatsen' (24 procent).

Tabel 2: Hvorfor er du ikke medlem af en a-kasse?

Jeg forventer ikke at blive ledig	27 %
Jeg forventer hurtigt at kunne finde et job, der giver mig mere end dagpengesatsen	24 %
Det er for dyrt i forhold til udbyttet	17 %
Jeg kan klare mig selv	13 %
Kontingentet er for dyrt i forhold til min personlige økonomi	8 %
Dagpengeniveauet er for lavt	4 %
Kontingentet er for højt	4 %
Det skattemæssige fradrag er for lavt	4 %
Dagpengeperioden er for kort	4 %
Andet:	43 %
Ved ikke	6 %

Når årsagerne til ikke at være medlem deles op på uddannelse viser det sig, at gruppen med en videregående uddannelse i højere grad end gruppen uden en kompetencegivende uddannelse angiver årsagen 'jeg forventer ikke at blive ledig' (39 procent mod 18 procent). Derudover er der ikke nogen forskelle mellem uddannelsesgrupperne.

Hvis der kigges på alder, fremgår det, at de to yngste grupper 16-34 år og 35-54 år i højere grad end 55+ årige mener, at de hurtigt kan finde et job, der giver dem mere end dagpengesatsen (henholdsvis 27 procent og 33 procent mod 5 procent i gruppen på 55 år+). De 35-54 årige mener i højere grad end de to øvrige grupper, at dagpengeperioden er for kort (11 procent mod 1 procent).

Efterlønsordning

34 procent indbetaler til efterlønsordningen. Gruppen uden en kompetencegivende uddannelse indbetaler oftere end gruppen med en videregående uddannelse (44 procent mod 30 procent).

Tabel 3: Hvis medlem af a-kasse: Indbetaler du til efterlønsordningen?

Ja	34 %
Nej	66 %

Lønforsikring

10 procent af medlemmerne af a-kasserne har tegnet en privat lønforsikring. De 35-54 årige har i højere grad end de 16-34 årige tegnet en privat lønforsikring (14 procent mod 7 procent). Der er ikke nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne i forhold til lønforsikring.

Tabel 4: Hvis medlem af a-kasse: Har du tegnet en privat lønforsikring?

Ja	10 %
Nej	90 %

Tabel 5: Hvis medlem af a-kasse: Har du tegnet en privat lønforsikring? Opdelt på alder.

	16-34 år	35-54 år	55 år+
Ja	7 %	14 %*	7 %
Nej	93 %^	86 %	93 %

*Signifikant forskellig fra 16-34 år

^Signifikant forskellig fra 35-54 år

~Signifikant forskellig fra 55 år+

Opsparing i tilfælde af ledighed

Knap halvdelen af de beskæftigede angiver, at de selv sparer op, så de kan klare sig i en periode, hvis de mister deres arbejde.

Tabel 6: Hvis i beskæftigelse: Sparer du selv op, så du kan klare dig selv i en periode, hvis du mister dit arbejde?

Ja	43 %
Nej	57 %

Gruppen mellem 16 -34 år sparer i højere grad op end gruppen fra 35 år til 54 år (55 procent mod 35 procent).

Tabel 7: Hvis i beskæftigelse: Sparer du selv op, så du kan klare dig selv i en periode, hvis du mister dit arbejde? Opdelt på alder.

	16-34 år	35-54 år	55 år+
Ja	55 %^	35 %	44 %
Nej	45 %	65 %*	56 %

*Signifikant forskellig fra 16-34 år

^Signifikant forskellig fra 35-54 år

~Signifikant forskellig fra 55 år+

Gruppen uden en kompetencegivende uddannelse samt dem med en videregående uddannelse sparer i højere grad op end gruppen med en erhvervsfaglig uddannelse, så de kan klare sig selv i en periode, hvis de mister deres arbejde.

Tabel 8: Hvis i beskæftigelse: Sparer du selv op, så du kan klare dig selv i en periode, hvis du mister dit arbejde? Opdelt på alder.

	Ingen kompetencegivende uddannelse	Erhvervsfaglig uddannelse	Videregående uddannelse
Ja	54 %^	35 %	44 %^
Nej	47 %	66 %~	56 %

*Signifikant forskellig fra Ingen kompetencegivende uddannelse

^Signifikant forskellig fra Erhvervsfaglig uddannelse

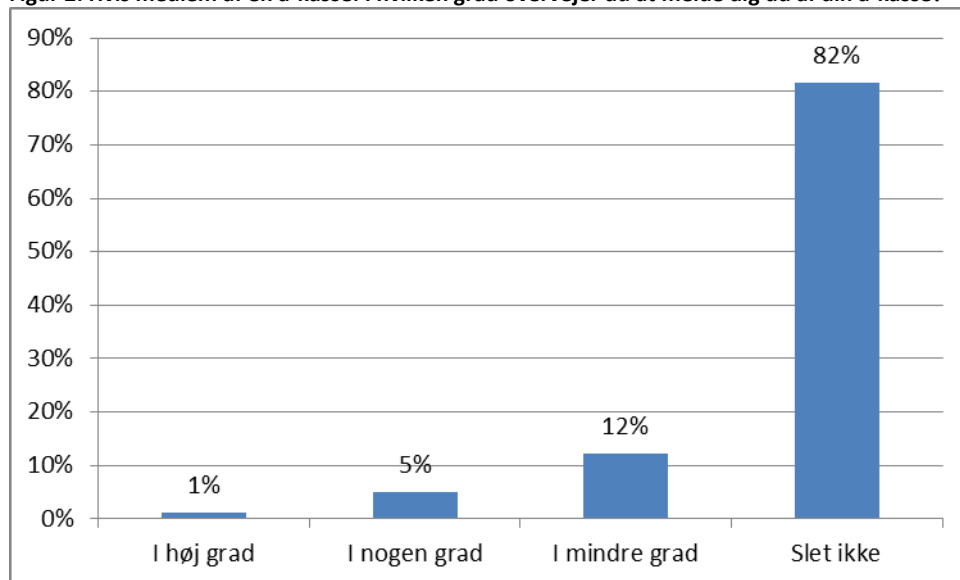
~Signifikant forskellig fra Videregående uddannelse

Udbredt tilfredshed med a-kasserne.

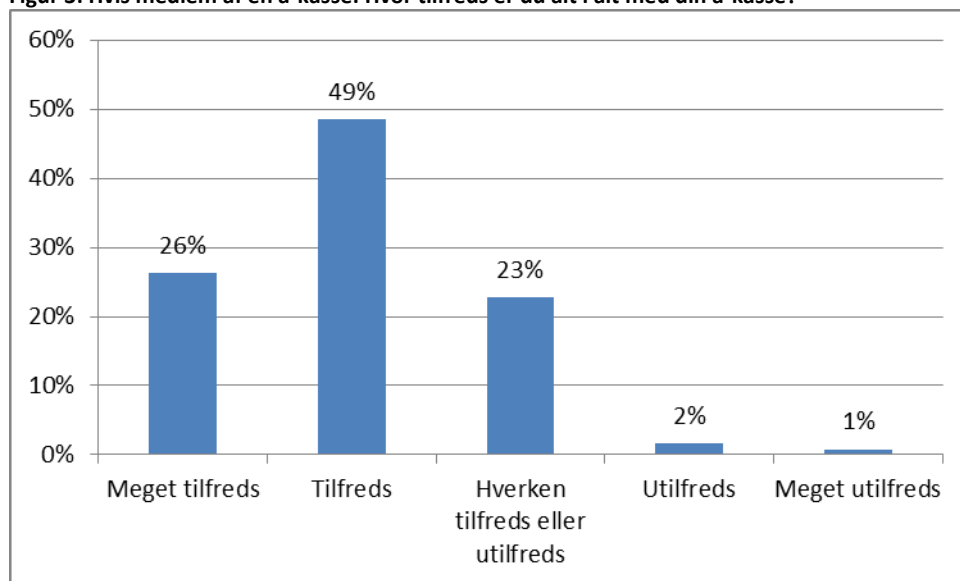
Der er en udbredt tilfredshed med a-kasserne. Adspurgt i hvilken grad man overvejer at melde sig ud af sin a-kasse, svarer 82 procent slet ikke, mens 12 procent svarer i mindre grad. Det betyder, at kun 6 procent i

nogen eller høj grad overvejer at melde sig ud af deres a-kasse. Derudover svarer 75 procent, at de er tilfredse eller meget tilfredse med deres a-kasse, 23 procent svarer hverken tilfreds eller utilfreds, mens 3 procent svarer utilfreds eller meget utilfreds.

Figur 2: Hvis medlem af en a-kasse: I hvilken grad overvejer du at melde dig ud af din a-kasse?

Figur 3: Hvis medlem af en a-kasse: Hvor tilfreds er du alt i alt med din a-kasse?

Obligatorisk medlemskab

33 procent mener, at det skal være obligatorisk at være medlem af en a-kasse, mens 62 procent mener, at det, som i dag, bør være frivilligt at være medlem af en a-kasse. 5 procent har ikke taget stilling til spørgsmålet.

Tabel 9: Mener du, at det skal være obligatorisk for alle lønmodtagere at være medlem af en a-kasse?

Ja, medlemskab bør være obligatorisk	33 %
Nej, medlemskab bør være frivilligt, som det er i dag	62 %
Ved ikke	5 %

Dem med en erhvervsfaglig uddannelse mener i højere grad end dem med en videregående uddannelse, at det skal være obligatorisk at være medlem af en a-kasse (39 procent mod 30 procent).

Gruppen 55 år+ mener i højere grad end gruppen under 55 år, at det bør være obligatorisk at være medlem af en a-kasse, men det er dog forsat under halvdelen der mener, at det bør være obligatorisk (46 procent mod 34 procent af de 35-54 årige og 25 procent af de 16-34 årige). 69 procent af de 16-34 årige mener, at medlemskab skal være frivilligt, og 61 procent af de 35-54 årige mener, at det skal være frivilligt.

Tabel 10: Mener du, at det skal være obligatorisk for alle lønmodtagere at være medlem af en a-kasse? Opdelt på alder.

	16-34 år	35-54 år	55 år+
Ja, medlemskab bør være obligatorisk	25 %	34 %*	46 %*^
Nej, medlemskab bør være frivilligt, som det er i dag	69 %~	61 %~	51 %
Ved ikke	6 %	5 %	3 %

*Signifikant forskellig fra 16-34 år

^Signifikant forskellig fra 35-54 år

~Signifikant forskellig fra 55 år+

Blandt dem, der ikke er medlem af en a-kasse, er det færre, der ønsker obligatorisk medlemskab. 22 procent er for obligatorisk medlemskab, mens 35 procent af dem, der er medlem af en a-kasse, mener, at medlemskab skal være obligatorisk. Der er flere af dem, der ikke er medlem, der ikke har taget stilling til spørgsmålet.

Tabel 11: Mener du, at det skal være obligatorisk for alle lønmodtagere at være medlem af en a-kasse? Opdelt på om man er medlem af en a-kasse

	Ja	Nej
Ja, medlemskab bør være obligatorisk	35 %*	22 %
Nej, medlemskab bør være frivilligt, som det er i dag	60 %	70 %*
Ved ikke	4 %	9 %*

*Forskellen er signifikant

Det solidariske dagpengesystem

Knap tre ud af fire mener, at det er et passende krav, at ledige lønmodtagere skal tage et arbejde, som de uden problemer kan klare, mens 7 procent mener, at kravet bør strammes og 14 procent mener, at kravet er for stramt. 6 procent har ikke taget stilling til spørgsmålet. Der er ikke nogen forskel mellem aldersgrupperne og uddannelsesgrupperne.

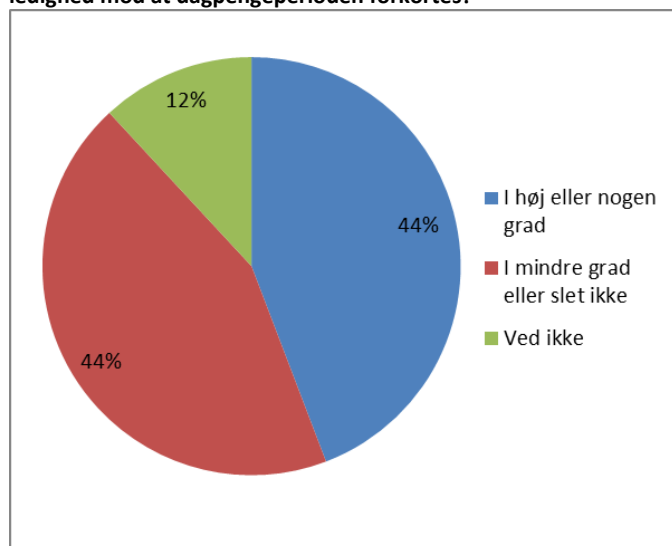
Tabel 12: I dag skal en ledig lønmodtager tage det arbejde, som vedkommende uden problemer kan klare. Mener du, at dette er et passende krav?

Nej, kravet bør strammes	7 %
Ja, kravet er passende	73 %
Nej, kravet er for stramt	14 %
Ved ikke	6 %

44 procent foretrækker i høj eller nogen grad, at man som medlem af en a-kasse kan vælge en højere månedlig udbetaling i tilfælde af ledighed mod at dagpengeperioden forkortes. Omvendt foretrækker 44 procent i mindre grad eller slet ikke sådan en model. 12 procent har ikke taget stilling.

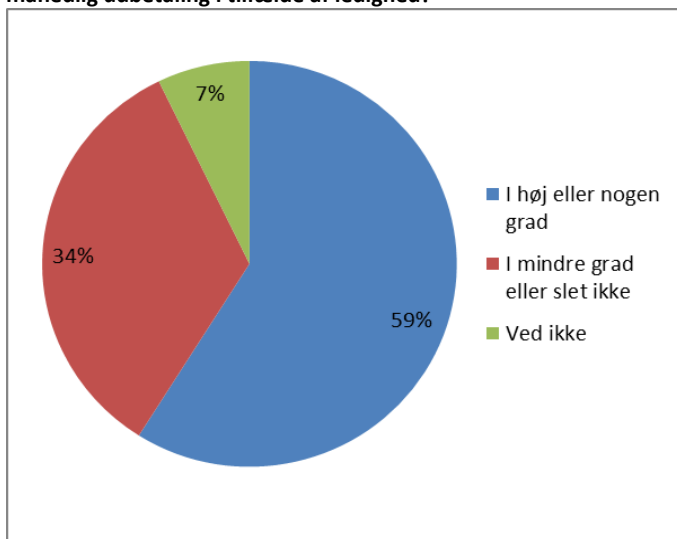
Der er højere opbakning i gruppen 16-34 år sammenlignet med gruppen 55 år+, idet 48 procent i den yngste gruppe svarer i høj eller nogen grad, mens 36 procent i gruppen 55 år+ svarer i høj eller nogen grad. Der er ikke nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne.

Figur 4: Vil du foretrække en model, hvor man som medlem af en a-kasse kan vælge en højere månedlig udbetaling i tilfælde af ledighed mod at dagpengeperioden forkortes?

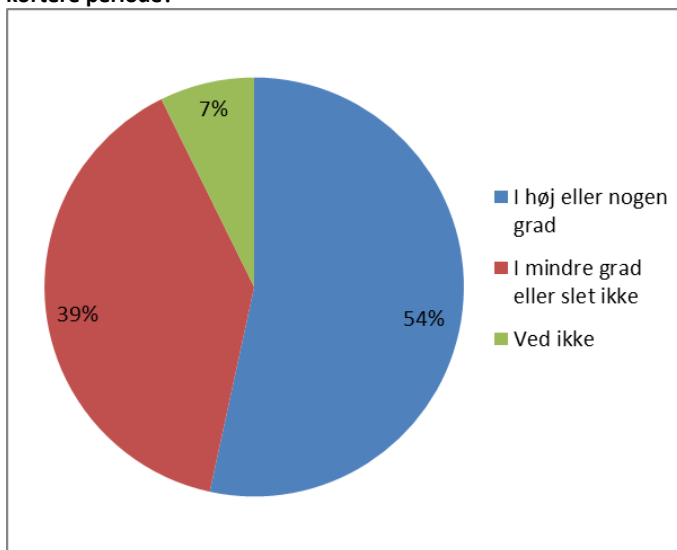
59 procent foretrækker i høj eller nogen grad en model, hvor man som medlem af en a-kasse kan betale et højere kontingent mod at få en højere månedlig udbetaling i tilfælde af ledighed, mens 34 procent i mindre grad eller slet ikke foretrækker denne model. 7 procent har ikke taget stilling. Der er ikke nogen forskel mellem aldersgrupperne, ligesom der ikke er nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne.

Figur 5: Vil du foretrække en model, hvor man som medlem af en a-kasse kan betale et højere kontingent mod at få en højere månedlig udbetaling i tilfælde af ledighed?

54 procent foretrækker i høj eller nogen grad en model, hvor man kan få en højere månedlig udbetaling, hvis man har været medlem af en a-kasse i en længere periode uden at få udbetalt dagpenge, mens 39 procent i mindre grad eller slet ikke foretrækker sådan en model. 7 procent har ikke taget stilling. Der er ikke nogen forskel mellem aldersgrupperne, ligesom der ikke er nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne.

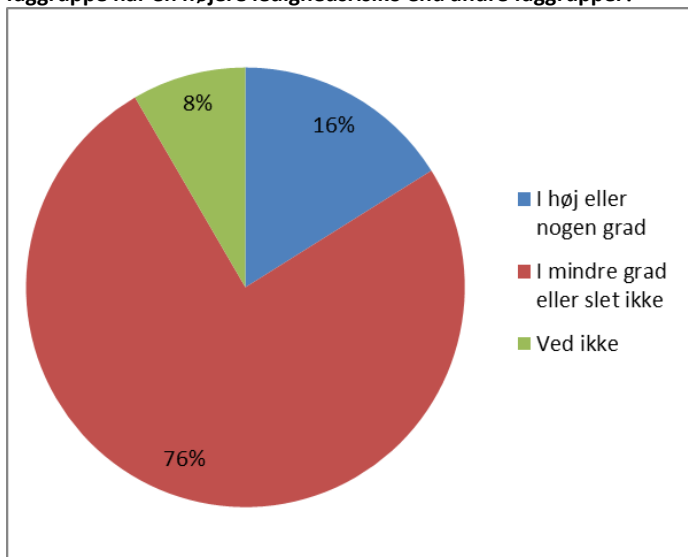
Figur 6: Vil du foretrække en model, hvor man kan få en højere månedlig udbetaling, hvis man har været medlem af en a-kasse i en længere periode uden at have fået udbetalt dagpenge? Og en lavere månedlig udbetaling, hvis man har været medlem i en kortere periode?

Hele 76 procent foretrækker i mindre grad eller slet ikke en model, hvor man som medlem af en a-kasse skal betale et højere medlemskontingent, hvis ens faggruppe har en højere ledighedsrisiko end andre faggrupper. Kun 16 procent foretrækker i høj eller nogen grad denne model. 8 procent har ikke taget stilling. Der er ikke nogen forskel mellem aldersgrupperne.

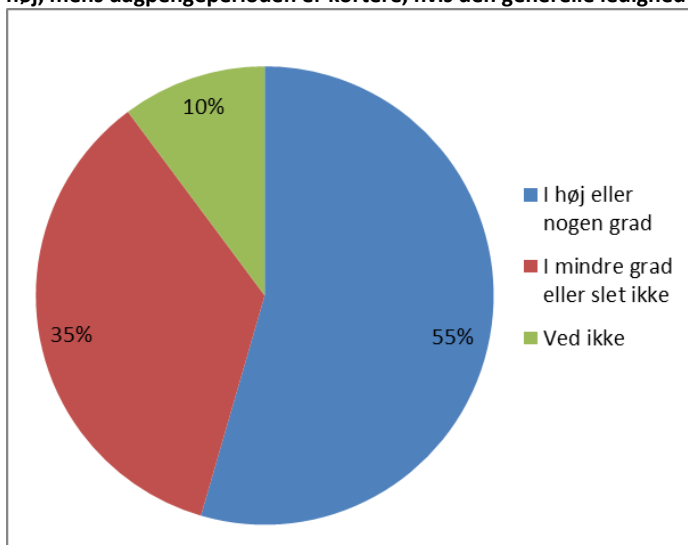
Når der deles op på uddannelse fremgår det, at de erhvervsuddannede i mindre grad end dem med en videregående uddannelse foretrækker denne model. Blandt de erhvervsuddannede svarer 83 procent i mindre grad eller slet ikke, mens 9 procent svarer i høj eller nogen grad (resten svarer ved ikke). Blandt dem med en videregående uddannelse er de tilsvarende andele 72 procent og 19 procent.

Figur 7: Vil du foretrække en model, hvor man som medlem af en a-kasse skal betale et højere medlemskontingent, hvis ens faggruppe har en højere ledighedsrisiko end andre faggrupper?

55 procent foretrækker i høj eller nogen grad en model, hvor dagpengeperioden er længere end de nuværende 2 år, hvis den generelle ledighed er høj, mens dagpengeperioden er kortere, hvis den generelle ledighed er lav. 35 procent foretrækker i mindre grad eller slet ikke denne model. 10 procent har ikke taget stilling. Gruppen 55 år+ foretrækker i højere grad denne model sammenlignet med gruppen 16-34 år, idet 60 procent blandt 55 år+ svarer i høj eller nogen grad, mens 49 procent blandt de 16-34 årige svarer i høj eller nogen grad. Der er ikke nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne.

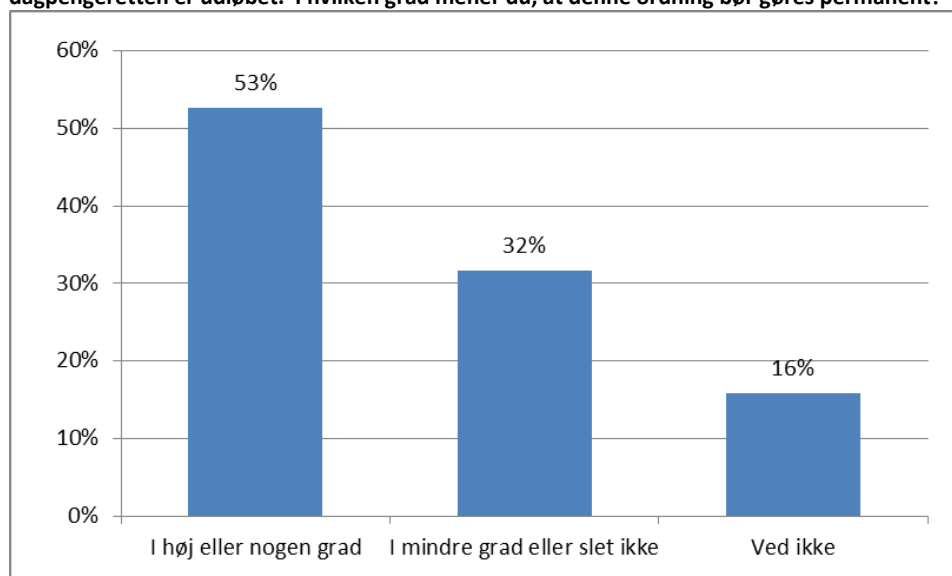
Figur 8: Vil du foretrække en model, hvor dagpengeperioden er længere end de nuværende 2 år, hvis den generelle ledighed er høj, mens dagpengeperioden er kortere, hvis den generelle ledighed er lav?

Frem til 2016 er der mulighed for at få udbetalt en midlertidig arbejdsmarkedsydelse, når man har mistet retten til dagpenge. Arbejdsmarkedsydelsen er på mellem 60 procent og 80 procent af dagpengesatsen og skal sikre et forsørgelsesgrundlag, når dagpengeretten er udløbet. Adspurgte om hvorvidt denne model bør gøre permanent, svarer 53 procent i høj eller nogen grad, mens 32 procent svarer i mindre grad eller slet ikke. 16 procent har ikke taget stilling.

56 procent i gruppen 35-54 år svarer i høj eller nogen grad, mens det gælder 48 procent blandt de 16-34 årige.

Figur 9: Frem til 2016 er der mulighed for at få udbetalt en midlertidig arbejdsmarkedsydelse, når man har mistet retten til dagpenge. Arbejdsmarkedsydelsen er på mellem 60 % og 80 % af dagpengesatsen og skal sikre et forsørgelsesgrundlag, når dagpengeretten er udløbet. I hvilken grad mener du, at denne ordning bør gøres permanent?

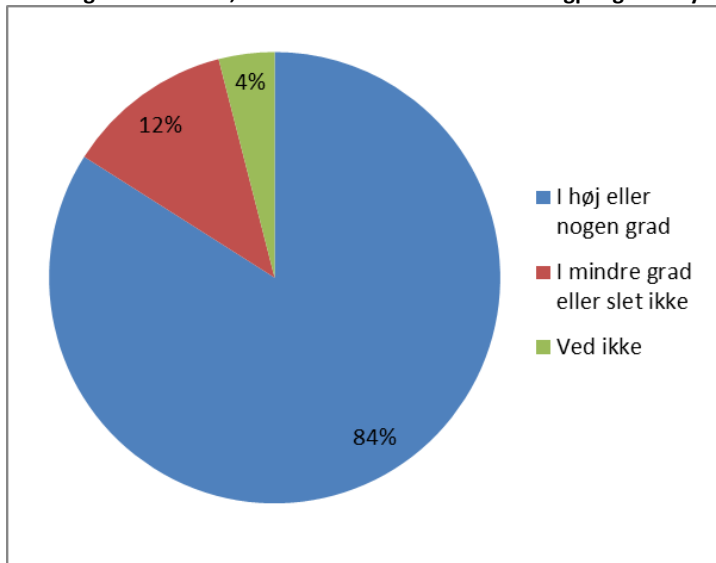

Dagpenge til nyuddannede

Der er en overvældende stor opbakning til, at nyuddannede kan modtage dagpenge. 84 procent mener, at nyuddannede fortsat skal have ret til efter færdiggørelse af en uddannelse på mindst 1½ år at modtage dagpenge på en lavere sats, mens 12 procent i mindre grad eller slet ikke mener, at nyuddannede skal have ret til dagpenge. 4 procent har ikke taget stilling.

Når der deles op på uddannelse viser det sig, at gruppen med videregående uddannelse i højere grad end dem uden en kompetencegivende uddannelse mener, at de nyuddannede skal have ret til dagpenge, idet henholdsvis 87 procent og 76 procent svarer i høj eller nogen grad. Dette ændrer dog ikke på, at langt de fleste i alle grupperne mener, at nyuddannede skal have ret til dagpenge.

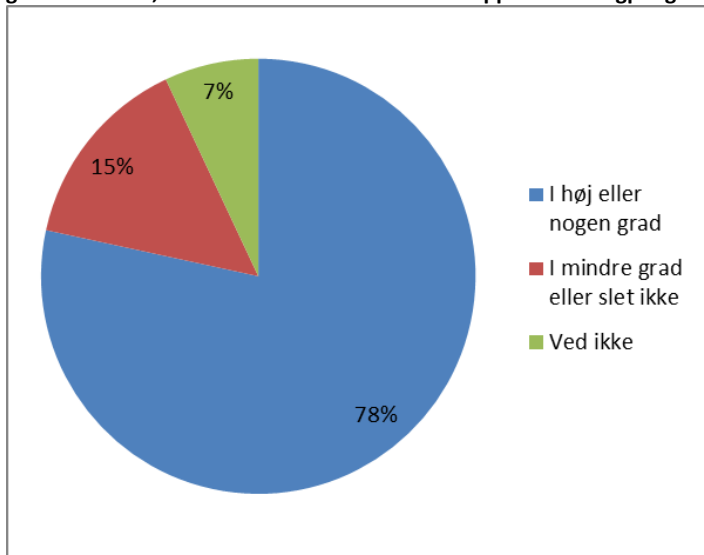
Figur 10: I dag kan nyuddannede efter færdiggørelse af en uddannelse på mindst 1½ år modtage dagpenge på en lavere sats. I hvilken grad mener du, at der fortsat skal være ret til dagpenge for nyuddannede?

Supplerende dagpenge

78 procent erklærer sig i høj eller nogen grad enige i, at en lønmodtager med deltidsarbejde under bestemte betingelser skal kunne få supplerende dagpenge i op til 30 uger, mens 15 procent i mindre grad eller slet ikke mener, at der skal være ret til supplerende dagpenge. 7 procent har ikke taget stilling. Der er ikke nogen forskel mellem aldersgrupperne, ligesom der ikke er nogen forskel mellem uddannelsesgrupperne.

Figur 11: En lønmodtager med deltidsarbejde kan under bestemte betingelser få supplerende dagpenge i op til 30 uger. I hvilken grad mener du, at der fortsat skal være ret til supplerende dagpenge?

Frygt for afskedigelse

21 procent af de beskæftigede danskere angiver, at de tror, der er nogen eller stor risiko for, at de bliver fyret i løbet af de kommende 12 måneder. Offentligt ansatte oplever en lidt højere grad af jobsikkerhed end privatansatte.

Der er lavet tilsvarende målinger i 2011, 2012 og 2013, og der ser ikke ud til at være sket hverken en forbedring eller en forværring i perioden.

Tablet 13: Hvor stor tror du, at risikoen er for, at du bliver afskediget i løbet af de kommende tolv måneder?

Meget lille risiko	45 %
Lille risiko	34 %
Nogen risiko	14 %
Stor risiko	7 %

Tablet 14: Hvor stor tror du, at risikoen er for, at du bliver afskediget i løbet af de kommende tolv måneder? Opdelt på sektor.

	Offentlig ansat	Privat ansat
Meget lille risiko	50 %*	42 %
Lille risiko	33 %	35 %
Nogen risiko	12 %	15 %
Stor risiko	5 %	8 %

Vismandsrapporten oktober 2014

Efter DeFacto har gennemført sin undersøgelse, vurderer vismændene i redegørelsen fra oktober 2014 dagpengesystemets forsikringsfunktion, effekten på ledighed og beskæftigelse samt konsekvenser for indkomstfordelingen af en række mulige ændringer i dagpengesystemet. De undersøgte muligheder for ændringer svarer tematisk til en væsentlig del af de konkrete forslag, der er opsat i DeFactos survey.

Vismændene påpeger, at afvejningerne mellem disse elementer i sidste ende er et politisk spørgsmål, men drager alligevel en række konklusioner, der har karakter af anbefalinger:

- Et regelbaseret konjunkturfølsomt dagpengesystem forbedrer forsikringselementet ved at stille personer, der bliver ledige i forskellige konjunktursituationer, mere lige. Det vil desuden øge den strukturelle beskæftigelse.
- For at forbedre forsikringsdækningen, der er blevet forringet ved halveringen af dagpengeperiodens længde, foreslås fx en 25 % højere dagpengesats de første tre måneder i ledighedsperioden. Tiltaget vil bidrage til at sikre et mere fleksibelt arbejdsmarked. For at begrænse udgifterne kunne det målrettes grupper med en såkaldt stærk beskæftigelsehistorik. Ordningen kunne finansieres enten ved en gradvis nedtrapning af ydelsen i resten af dagpengeperioden eller ved en beskeden stigning i bundskatten. Vismændene hælder til den første mulighed. Man vil kunne sikre arbejdsmarkedets kernetropper bedre.

- Indførelse af permanent arbejdsmarkedsydelse på et år for dem, der har mistet dagpenget. Det sikrer forsørgelse for en stor gruppe, der ikke er berettiget til kontanthjælp og bidrager til en mere ligelig indkomstfordeling, men svækker incitamentet til at søge arbejde.
- Lempeligere genoptjeningskrav. Eventuelt alene for de personer, der har mistet retten til dagpenge. Det øger incitamentet til at finde beskæftigelse af kortere varighed og reducerer antallet af ledige, der falder ud af dagpengesystemet.